

DROMEN OPENBAREN

OP DINSDAG 2 OKTOBER ORGANISEREN DE BOND VAN NEDERLANDSE PREDIKANTEN EN DE VERENIGING VAN KERKELIJK WERKERS EEN NAJAARSCONFERENTIE OVER DROMEN, BEZIEN VANUIT PSYCHOLOGISCH EN THEOLOGISCH GEZICHTSPUNT EN MET VERBINDINGEN NAAR DE PRAKTIJK VAN PREDIKANTEN EN KERKELIJK WERKERS.

Dromen zijn bedrog

Ieder mens droomt. En Aristoteles wist ook al dat honden dromen. Een groot deel van ons leven brengen we slapend en dromend door. Wat betekenen die dromen? Is het enkel verwerking van indrukken, een afvalputje waarin je niet moet gaan roeren? En zijn dromen geen bedrog zoals het spreekwoord zegt? Staan dromers nog met beide benen op de grond? Er is al jaren een behoorlijk aantal wetenschappers dat zich met dromen bezig houdt. In het juninummer 2011 van Woord & Dienst stonden twee artikelen over dromen. Een gesprek met godsdienstpsychologe Barbara Roukema en predikant Wim Reedijk over dromen en pastoraat, naar aanleiding van de jaarlijkse droomconferentie van de International Association for the Study of Dreams. Prof. Bart Koet schijft over dromen in de Bijbel onder het motto "Goddelijke communicatie?".

Dromen openbaren

We kozen voor een meerduidig motto. Dromen als subject en als object van de zin. Dromen kunnen iets openbaren, menselijk of goddelijk. Ze melden ons wat. Maar er is ook de kunst om dromen open te leggen, om ze te duiden. Er staan veel dromen in de Bijbel, in het boek Genesis is Jozef er meester in. Hij droomt zelf volop, en heeft de gave om dromen uit te leggen. Door heel de Schrift heen zijn er dromen, die vaak aanwijzingen en belangwekkende voorspellingen bevatten. Daarnaast zijn er de visioenen die moeilijk van dromen kunnen worden afgebakend. Hoe weet je of ze een goddelijke ingeving bevatten of juist op een dwaalspoor brengen? In de evangeliën – zoals bij die andere Jozef - en de Handelingen gaat het dromen door. In Bijbelse tijden en onder kerkvaders werden criteria ontwikkeld om dromen te toetsen en te duiden. Men zag verband tussen het uitleggen van dromen en de exegese van de Schrift.

Werken met dromen

Je kunt iets doen met je dromen. Luther dreef de spot met nonnen die dromenboekjes bijhielden. In de dominante cultuur en theologie wordt aan dromen geen belang gehecht. Dromen bevatten materiaal waar je iets mee kunt. Zoals de wetenschappers die er studie van maken. In het pastoraat kan praten over een droom verrassende gezichtspunten openen. Coert H. Lindijer schreef 'In onze diepste dromen. Pastoraal omgaan met dromen' (Voorhoeve, 1986). Anselm Grün schreef 'Dromen zijn geen bedrog' (Kampen, 1998). Bart Koet schreef 'Geloofwaardig dromen: over bijbelse en rabbijnse visies op dromen' (Hilversum 2002). Op verschillende plaatsen zijn al dan niet kerkelijke gespreksgroepen waarin ervaringen met dromen worden uitgewisseld.

Waarom Jezus niet droomt

Op 2 oktober geeft Barbara Roukema-Koning in het ochtendprogramma een introductie bedoeld als verheldering en ordening in de wereld van de droom. Daarna zal Bart Koet ons uitleggen waarom Jezus niet droomt (volgens de evangelisten).

Na de lunch vertelt eerst ds. Wim Reedijk over werken met dromen. Daarna is er keus tussen vier workshops onder leiding van:

- Prof. Bart Koet met een videodocumentaire over dromen in het pastorale werk in de Bijlmerbajes;
- Dr. Barbara Roukema over eigen ervaringen, heilige dromen en praatgroepen;
- Ds. Harm Knoop met een Jungiaanse benadering
- Ds Nico en Hannie van Tellingen over droomgroepen in de gemeente.

Praktische informatie

'De Schakel' in Nijkerk is zowel per auto als openbaar vervoer goed bereikbaar. Het ochtendprogramma is plenair en begint om 10.30 uur.

Na de lunch volgt het middagprogramma met vier workshops (die tijd vragen, u kunt slechts één workshop volgen) dat om 15.30 is afgelopen.

Van deelnemers wordt een bijdrage gevraagd. Voor leden van de VKW en de BNP is de bijdrage € 10,00. Voor niet-leden is de bijdrage € 35,00. Aanmeldingen krijgen we graag op tijd binnen, en uiterlijk voor 25 september a.s. Voor kerkelijk werkers: mail naar secretaris@kerkelijkwerkers.nl om u aan te melden, geef eventuele dieetwensen daarbij aan. De aanmelding wordt definitief wanneer het bedrag is overgemaakt op rekeningnummer 13.07.80.774 t.n.v. Ver.Kerk.Werkers te Dordrecht o.v.v. naam deelnemer én aanmelding najaarsconferentie.

*SJAAK VERWIJS
DIRECTEUR BNP*

P.S.: DEZE TEKST IS MET TOESTEMMING EN EEN KLEINE WIJZIGING OVERGENOMEN UIT 'PREDIKANT EN SAMENLEVING'. NAAR VERWACHTING VOLGT IN AUGUSTUS/SEPTEMBER NADERE INFORMATIE OVER DE WORKSHOPS MAAR AANMELDING KAN REEDS NU.